

Datum: 24.07.2026

Medij: Kurir

Rubrika: Društvo

Autori: EUpravo zato

Teme: Evropska komisija

Napomena:

Površina: 793

Naslov: ENERGETIKA

Strana: 9

ENERGETIKA

EVROPA POSTAJE PRVI "ELEKTROKONTINENT"

EUpravo zato

Evropska komisija predstavila je Akcioni plan za elektrifikaciju, kojim želi da ubrza prelazak s fosilnih goriva na električnu energiju u industriji, saobraćaju i zgradarstvu. Cilj je da Evropska unija do 2040. godine postane prvi „elektrokontinent“ na svetu, to jest da gotovo polovinu ukupne potrošnje energije obezbeđuje iz električne energije.

Prema procenama Komisije, udeo električne energije trebalo bi da poraste sa sadašnjih 23 na 46 odsto ukupne potrošnje. Time bi Evropska unija mogla da smanji uvoz fosilnih goriva i godišnje uštedi oko 260 milijardi evra.

Predsednica Evropske komisije Ursula von der Leyen ocenila je da je elektrifikacija najefikasniji način da Evropa poveća energetske nezavisnost i istovremeno ubrza klimatsku tranziciju.

Zašto je elektrifikacija važna?

Evropska unija poslednjih godina nastoji da smanji zavisnost od uvozne nafte i gasa, posebno nakon energetske krize izazvane ratom u Ukrajini. Elektrifikacija bi, prema procenama Komisije, trebalo da doprinese većoj energetske bezbednosti, stabilnijim cenama energije i smanjenju emisija gasova sa efektom staklene bašte.

Koristi bi trebalo da osete i građani. Komisija procenjuje da bi korišćenje električnih automobila moglo da smanji troškove vožnje i do 78 odsto u odnosu na vozila s motorima sa unutrašnjim sagorevanjem, dok bi prelazak s gasnih kotlova na toplotne pumpe mogao da smanji račune za grejanje domaćinstava i do 60 odsto.

Šta koči prelazak na električnu energiju?

Iako su koristi značajne, Komisija upozorava

Evropska komisija predstavila je Akcioni plan za elektrifikaciju, kojim želi da do 2040. godine udvostruči udeo električne energije u ukupnoj potrošnji, smanji zavisnost od fosilnih goriva i ubrza zelenu tranziciju

ŠTA JE AKCIONI PLAN ZA ELEKTRIFIKACIJU?

Prelazak na električnu energiju

● Reč je o strategiji Evropske komisije kojom se podstiče prelazak s fosilnih goriva na električnu energiju u industriji, saobraćaju i zgradarstvu. Cilj je da do 2040. godine električna energija učestvuje sa 46 odsto u ukupnoj potrošnji energije u EU.

KOLIKO BI EVROPA MOGLA DA UŠTEDI?

Niži troškovi za potrošače

● Evropska komisija procenjuje da bi uspešna elektrifikacija mogla da smanji uvoz fosilnih goriva za oko 260 milijardi evra godišnje, uz istovremeno povećanje energetske bezbednosti, smanjenje emisija štetnih gasova i niže troškove za građane i privredu.

da postoje ozbiljne prepreke. Električna energija u mnogim državama članicama i dalje je skuplja od gasa, priključenje novih korisnika na elektroenergetsku mrežu često traje godinama, a mnoge inovativne tehnologije teško pronalaze put do tržišta. Istovremeno, kompanije i dalje nemaju dovoljno ekonomskih podsticaja da napuste fosilna goriva.

Zbog toga novi plan predviđa niz mera kojima bi se ubrzala elektrifikacija evropske privrede.

Šta predviđa evropski plan?

Akcioni plan zasniva se na nekoliko ključnih mera.

Prva se odnosi na smanjenje troškova električne energije. Evropska komisija predlaže da države članice dobiju mogućnost da umanje mrežne naknade i poreska opterećenja za

pojedine kategorije potrošača i energetske intenzivne industrije.

Drugi deo plana usmeren je na širu primenu tehnologija koje koriste električnu energiju. Predviđena je finansijska podrška za kupovinu elek-

tričnih vozila, ugradnju toplotnih pumpi i drugih čistih tehnologija, uz korišćenje sredstava iz Sistema trgovine emisijama (ETS) i Socijalnog klimatskog fonda.

Treći segment odnosi se na razvoj infrastrukture.

Evropska komisija planira ubrzanu modernizaciju elektroenergetske mreže, širenje pametnih brojlara i primenu digitalnih rešenja koja bi omogućila efikasnije upravljanje potrošnjom električne energije.

Plan obuhvata i ulaganja u obrazovanje i razvoj novih veština kako bi se obezbedio dovoljan broj stručnjaka za energetske tranziciju.

Značaj za Srbiju

Iako Srbija nije članica Evropske unije, ciljevi evropske energetske politike imaju direktan uticaj i na domaće tržište.

Kao članica Energetske zajednice, Srbija već godinama uskladuje propise sa evropskim energetske zakonodavstvom. To podrazumeva razvoj obnovljivih izvora energije, modernizaciju elektroenergetske mreže i postepeno povećanje korišćenja električne energije u sa-

obraćaju i grejanju.

Evropski plan mogao bi da utiče i na domaću privredu. Kompanije koje izvoze na tržište EU moraće sve više da smanjuju emisije ugljen-dioksida i koriste električnu energiju iz obnovljivih izvora kako bi ostale konkurentne.

Istovremeno, razvoj proizvodnje baterija, električnih vozila, opreme za obnovljive izvore energije i pametnih elektroenergetskih sistema mogao bi da otvori nove mogućnosti za domaću industriju i istraživačke institucije kroz evropske programe finansiranja.

Za razliku od ranijih strateških dokumenata, novi Akcioni plan sadrži konkretne mere, finansijske instrumente i rokove za sprovođenje, pa će već u narednim godinama biti moguće proceniti koliko će Evropa biti blizu cilju da postane prvi „elektrokontinent“ na svetu.

